У сербськім краю вже давно не чути
Ані боянів, ні шездари нути,
Як то бувало, доки бісурмани
Принесли сербам диби та кайдани;
А ясна фана з краю десь пропала,
Казав би-сь, брате, що під землю впала,
Або зо славов у могилу сіла, —
Ні слиху, брате, де она ся діла...

У давнім місті, у Такові таки,
Де три бояни давну славу піли, —
Бояни, пісні, нути заніміли,
Лиш яничари ходя, як собаки,
Та й все на збитки сербів ся питають:
"Ци ті сереб'яни, славні раз, не знають,
Де-сь Марко ясен, Кара Дьордій діли?"

А серби тихо, гейби заніміли.
І нич не чути...
Як то нич не чути?
В які ж то дивні, жалосливі нути
Узяли дзвони на дзвініці грати!
Би-сь думав, брате, що то рідна мати
Над сином своїм умерлим голосить,
І сиву голов б'є о домовину,
І зломить руки та й до бога зносить,
Нарешті зітхне. "Гину, — йойкне, — гину!"
І на могилу свіжу повалиться, —
І вже не плаче, вже не печалиться.
І чо ж ті дзвони нині так заводя?
Не знаю, браття, того вам сказати;
Але там серби пара в парі ходя,
Ци би не можна їх ся запитати?
Бігме, не смію! — Як же вни прибрані

У красні шати, у чимбори брані,
При боці шабля, у Дамаску бита,
На грудях світя срібні пістолета,
А в око бистре годі аж глянути, —
Так квапя чвалом, де всі дзвони грають.
"Скажіть, панове, що то має бути?"
"В нас праздник нині", — так оповідають
І чвалом далі.
А у монастирі
Воскових світич сімсот заснияло;
Черці, черниці моля ся з пслалтирі,
І кожде серце ревне заплакало,
Бо вже неволі стерпіти не може.
"Допоможи їм, спасе Христе боже,
Та й ти, пречиста!" — перед образами,
Що сріблом, злотом, каменем убрані,
Старий владика міється сльозами.
І ци ж не має? Серби заплакані —
То серби, браття, серби — єго діти!
А батька має серце не боліти
По сиротятах!? — Вже го не видати:
Вклонився спасу та й пречистій мати
І зник у вівтар. Нарід го чекає,
Ци він не вийде лозу посвятити, —
За тиждень преці паска наступає,
А серби любя давній звичай чтити.
Нарешті вийшов.
Що ся людям стало?
Ци блискавиця в божім дому блисла,
Ци відки, може, кров турецька брисла,
Що кажде око гранев запалало?
А сімсот світич перед образами
Світили разом з сербськими сльозами;
І тихо було, бо то сербська фана, —
Хто може знати, де, коли ще ткана, —

На райських дверях миру засвітила
І срібну свою скатерть розповила,
Як орлі крила. А серб'яни плачуть,
Як ті, що неньку умерлу зобачуть,
А дзвони — дзвони на дзвінниці ричуть,
Гей люті змії, що ся в купу кличуть,
Аби зухвальцю на камуз розпасти,
Котрий ся важив писклята украсти, —
Так дзвони ричуть... А у божім дворі
Садиться ладан туманами д горі,
Священний піють: "Христе боже святе,
Безсмертний, кріпкий, — змилуйся над нами!"
А серби кажуть: "Нині мем вмирати
Або розіб'єм турка кайданами.
Най хто веде нас!!"
Як же тихо стало...
Ци в сербськім краю рицарів так мало,
Що нікт не важить голову піднести,
Ви братей сербів на різних повести
І сербську фану на шелом двигнути,
А ні — то з нею враз у гріб втонути
На віки вічні?..
О, не думай, брате,
Що в сербськім мирі, може, дехто буде,
Котрий не рад би сім раз умирати!
Лиш най хто скаже, хто ті ревні люде,
Де кождий рицар, кождий з левом рідний,
На бойовисько днесь повести гідний?
Ніхто не скаже?..
Обренович красний
Ступив наперед, клонить на всі честі
І каже: "Браття, най я буду щасний
До бою з турком нині вас повести
І по-слов'янськи празник посвятити;
Бо ввечер мусим кровйов ся упити

При грі шездари, при боянській хвалі,
А ні — то будем разом спочивали
На дні могили, а верх нас мурава —
Уся кровава". —
"Милош, твоя слава!
Провадь нас з богом враз на веселисько!" —
Так мир гукає.
Він ся клонить низько, —
Ци людям, може? — Ні, перед святками,
Відтак владиці — прощі в него просить;
А він хресить го мощими руками,
Сльозов веселов главу сина росить,
Та й дав му фану.
...Сонце нім потало,
То в бісурманських кров'ях ся купало;
А славні серби при боянській челі,
При грі шездари празник закінчили.